

Dkt. August Konkeli, Mithali, Kikao cha 9

© 2024 August Konkeli na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi nambari tisa, Hekima kwa Ulimwengu, Mithali 8.

Tumerudi kwenye Mithali kwa mwingine wa viingilio. Kabla ya kufikia hitimisho, na hii ndiyo dhana ya hekima kuhusiana na uumbaji, imeelezwa kwa urefu katika Mithali 8.

Hii kwa hakika ni sura maarufu sana katika suala la mafundisho ya Kikristo kwa sababu iliingia katika swali zima la nafsi ya Yesu Kristo wakati wa Nisea na katika mapambano dhidi ya Waarian, ambayo yaliendeshwa hasa na Athanasius. Moja ya mawazo ambayo yalifanywa ni kwamba kuna uhusiano kati ya Yesu, mwana wa Mungu, na hekima, kwamba hekima inahusiana na Mungu kama mtoto, hivyo Yesu ni mwana wa Mungu. Na kwa hiyo, kwa Mkristo, Yesu lazima awe mfano halisi wa hekima.

Sasa, bila shaka, hatupendekezi au kukataa kwamba Yesu ndiye mwalimu mkuu anayetuambia kuhusu maisha na njia ambayo tunapaswa kuishi. Mzozo ulikuja, ingawa, kwa asili ya hekima, kwa sababu tunasoma katika sura hii katika mstari wa 24 kwamba Bwana alinipata kama njia yake ya kwanza. Na kwa hivyo, Waarian walibishana, vema, hiyo inaashiria kwamba Yesu alikuwa na mwanzo, kwamba yeye si sawa na Mungu kwa njia sawa na Athanasius na wengine walikuwa wakijaribu kufafanua.

Kulingana na Athanasius, katika kitabu cha Yohana na katika Agano Jipya, nafsi ya Yesu, Bwana, inalinganishwa na Yehova wa Agano la Kale. Hasa, wale waliomwona Yesu katika injili ya Yohana na kukataa kumwamini pia walikuwa ni wale wale waliohusishwa na Isaya, ambaye alimwona Yehova, na Israeli hawakumwamini. Kwa hivyo, hakuna swali katika akili ya Yohana kwamba Yahweh na Yesu ni sawa.

Hilo lamfanya Yesu awe sawa na Mungu, lakini Waarian walibishana kwa msingi wa sura hii kwamba Yesu alipatikana kama hekima. Kweli, hilo halikuwa jambo kuu la sura hii. Wasiwasi wa sura hii ni hotuba juu ya hekima.

Kuna wito wa umma kwa hekima. Kuna usemi wa hekima. Na katika usemi wa hekima, tuna sifa hii ya hekima, ambayo imetolewa katika mstari wa 4 hadi 11.

Kisha jinsi hekima inavyofanya kazi katika jamii, faida ambayo inaleta kwa jamii. Kisha hatimaye tuna hekima wakati wa uumbaji. Na hatimaye, hekima inamfanya avutie wanadamu wote.

Kwa hiyo, tunaanza na mvuto wa hekima katika mstari wa 1 hadi 11. Hapa tena, hekima inaonyeshwa kama kufanya mwito wake, na inaonyeshwa kama maswali. Je! hekima haikuitii? Je, ufahamu haupandi sauti yake? Yuko kwenye vilele vya mahali pa juu njiani.

Yuko njiani. Kwa hiyo, hekima iko hadharani kwa kuwa yuko katika maeneo mengine ambapo njia zinatoka nje kuelekea mjini na kwenye njia panda zinazoelekea kwenye vyumba vya lango ambako anapiga simu. Na anamwita nani? Naam, ana ujumbe kwa watu wote.

Uhusiano wa karibu hapa na mwito wa zaburi ya hekima, Zaburi 49, 1 hadi 3. Nisikilizeni, enyi mataifa yote ya ulimwengu. Kwa hiyo, hekima inamfanya avutie, si tu kwa wale watu wanaojua agano na kusikia agano, lakini aina hii ya hekima ni ya manufaa kwa watu wote, chochote kile ambacho wanaweza kujua au kuamini. Ana maneno ya ukweli.

Hakuna kitu ambacho kimepotoshwa au kupindishwa. Thamani ya hekima ni zaidi ya fedha. Atachaguliwa juu ya dhahabu iliyo bora kabisa.

Yeye ni bora kuliko lulu. Kwa hivyo, motif zote zile zile ambazo tumeona hapo awali zinaonekana hapa tena. Na ni nini kinachofanya hekima kuwa ya thamani sana? Naam, hekima iliyo nayo ni ufahamu huu wa hali na mambo magumu.

Ana ujanja, ana busara, lakini kwa akili bora na chanya ili kusababisha mwisho mzuri, kutatua hali. Na hekima inafanya nini? Ikiwa kuna mtu ambaye anahitaji ufahamu ili kukabiliana na hali ngumu, ni mfalme. Utakumbuka Sulemani katika 1 Wafalme 4, ambapo Sulemani yuko Gibe, na ambapo ana maono, na ambapo Mungu anampa utajiri na heshima.

Na Sulemani katika maono yake anasema, unajua, hawa ni watu wa kavodi. Hiyo ina maana wao ni nzito. Sasa, inaweza kuwa ni wengi, lakini pia inaweza kumaanisha kuwa ni wasumbufu, kwamba ni wagumu.

Kwa hiyo, ninachotaka kuwa nacho ni hekima. Na kwa hiyo, Mungu anampa Sulemani hekima hiyo na hiyo inaanza kuwa sifa ya utawala wa Sulemani. Naam, hiyo ndiyo hasa tuliyo nayo hapa.

Hekima hiyo ni njia hii ya kuweza kudhamiria, kuelewa, kuwa na nguvu. Ni msingi wa utaratibu wa jamii. Ni njia ambayo unaamua haki.

Na bila shaka, katika kisa hicho cha Suleiman, kisa cha kwanza kinachomjia ni kigumu zaidi, ambamo kuna wanawake wawili ambao wote wanatoa madai kwa mtoto aliye hai na aliyesalia. Na Sulemani lazima aamue ni nani haswa mama wa mtoto huyu. Hiyo ndiyo kazi ya mfalme, haki.

Lakini hekima ndiyo njia ya mafanikio. Wale wanaompenda wanatamani maarifa. Na katika mstari wa 18 ni maneno muhimu sana, mali na heshima.

Sasa, hii ni mojawapo ya aina hizo za vishazi ambapo nomino hizo mbili kwa kweli ni muundo wa moja na nyingine. Utajiri wa heshima, ni utajiri unaopatikana kwa njia za uaminifu. Hiyo ndiyo hekima.

Uadilifu ndio unaotupelekea kuwa na mafanikio. Lakini hekima kwa kweli ni ya thamani zaidi kuliko mali. Na tena, matunda yake ni mwenendo wa kimaadili, ufahamu wa kiakili, na wingi wa mali.

Kwa hivyo, hii ni hekima kuzungumza juu yake mwenyewe. Kwa kweli, katika mstari wa 12, anaanza na, mimi ni hekima. Insight inaishi nami.

Kwa hivyo, yote haya ni hotuba ndogo kabisa ya Wisdom kuhusu yeye mwenyewe. Kisha tunapata maelezo ambapo hekima bado inazungumza. Lakini sasa anasema kwamba, unajua, mimi niko katikati ya utaratibu mzima wa uumbaji.

Mimi ni wa kwanza wa kazi za Mungu. Sasa, kumekuwa na mjadala wa kutisha hapa kuhusu uhusiano kati ya hekima na Mungu. Lakini ni lazima ithibitishwe kwamba katika sura hii na katika aya hizi, hekima haitambuliki na Mungu.

Bali hekima ni rafiki wa Mungu. Na hekima hiyo ni sahaba ambaye ni sehemu ya kusimamisha utaratibu katika uumbaji. Kwa hivyo, Mungu humpata na kumuumba.

Kwa hiyo, hatatambulishwa pamoja na Kristo. Ameumbwa. Na ni sambamba na wanadamu.

Tunapata hekima. Kwa hivyo, kuna aina ya kimakusudi ya mlinganisho hapa kwamba kama vile Mungu alipata hekima kwa ajili ya mwanzo wa kazi yake kuu ya uumbaji, ndivyo tunavyopata hekima kwa kazi ambayo tunapaswa kufanya katika kuishi maisha yetu. Na kisha kazi ya Mungu inaelezwa.

Ni kazi ya uumbaji ambayo ndani yake tuna aina fulani ya mlinganisho na Mwanzo ambamo ndani yake kuna ukosefu wa utaratibu, chochote kile ambacho ni kabla ya uumbaji, kinachokuja kuwa kupitia kwa Mungu, kinachokuja katika utaratibu wa, utaratibu wa kuwa kwa njia ya mapenzi ya Mungu na kupitia kazi ya Mungu. Na kwa hivyo, kwa namna fulani tuna mfuatano ulioelezwa hapa kuhusu jinsi tunavyosogea kutoka vilindini hadi kwenye ardhi yenye upeo wake na kutoka angani kurudi ardhini na vilindi vya bahari. Na hekima ni nani? Yeye ni mtoto.

Neno hapa ni neno amon . Tatalijadili baada ya dakika moja. Lakini ni neno ambalo limetumika kuhusiana na Esta na Mordekai.

Esta alikuwa kama mtoto kwa Mordekai. Na kwa hivyo hekima ni furaha ya Mungu. Yeye ni mtoto wake na ndiye njia ambayo Mungu anaumba vitu vyote.

Lakini hekima basi nayo hufurahia wanadamu. Sasa, hatupaswi kupita kwa hili bila kutambua baadhi ya kurasa nyingi, nyingi za mawazo ambazo zimeonyeshwa kuhusiana na neno hili amon . Kweli, kimsingi kumekuwa na mapendekezo matatu yaliyotolewa.

Moja ni kwamba amon ni fundi kulingana na neno la mkopo la Kiakadi. Hii sio mbali kama inavyosikika kwa sababu katika maandishi ya hekima kweli tuna watu wasomi. Na watatumia maneno kutoka lugha nyingine, lugha zinazohusiana, katika lugha yao wenyewe ili kueleza mawazo.

Hata hivyo, neno la Kiakadia ambalo lina uhusiano na amon kupitia lugha ya Kiaramu hurejelea zaidi mwandishi, mwanachuoni, afisa. Na hailingani kabisa na maelezo tuliyo nayo hapa katika Mithali. Amoni anahusiana na neno amina.

Kila tunapohitimisha maombi tunasema amina. Na iwe kweli. Na iwe mwaminifu. Na hili liaminike. Na kwa hivyo wakati mwingine hii inatafsiriwa kana kwamba kulikuwa na hekima kila wakati, hekima ilikuwepo kwa uaminifu. Lakini nadhani kwamba kweli amon inatumika kama kwa maana ya kulea mtoto.

Hekima hiyo ni mtoto wa Mungu. Na kwamba Mungu amemlea mtoto wake na kisha kupitia mtoto wake amelea pamoja utaratibu wote wa uumbaji jinsi anavyotaka iwe. Na hili hakika ni mojawapo ya matumizi ya neno tulilo nalo katika uhusiano kati ya Mordekai na Esta.

Kwa hivyo ni kupitia hekima tunaweza kupata baraka hii. Tumerejea kwenye neno letu hapa na linatokea mara mbili katika aya hizi za mwisho za sura hii. Heri wazishikao njia zake.

Hao ndio ambao Mungu amewaridhia. Ni wale ambao ni aina ya mtu, tabia ambayo Mungu hupendezwa nayo. Heri wale wanaongoja kwenye mlango wa hekima.

Hekima ni chaguo la maisha au kifo, motifu inayojitokeza mara kwa mara. Hekima inatuita sisi sote kuwa miongoni mwa waliobarikiwa.

Huyu ni Dk. August Konkeli katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Mithali. Hiki ni kipindi nambari tisa, Hekima kwa Ulimwengu, Mithali 8.